

• Korpsbeheerder

Adres Vissersdijk-Beneden 2
3319 GW Dordrecht
Postadres Postbus 1070
3300 BB Dordrecht
Internet www.politie.nl

• Zuid-Holland-Zuid

Behandeld door N. Slikboer
Directe telefoon 078 – 630 3904
Fax 078 – 630 3900
E-mail nico.slikboer@zuid-holland.politie.nl

• De Nationale Ombudsman
t.a.v. dr. A.F.M. Brenninkmeijer
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Onderwerp Klacht P.M. Donk te Terschuur
Datum 28 juli 2011
Ons kenmerk 2011.71026
Uw kenmerk
Blad 1 van 1
Bijlage(n) 1

DE NATIONALE OMBUDSMAN	
ENTREE (INGANG)	- 3 AUG 2011
437630	1AF6-034
201009057	
TP32	15

> Geachte heer Brenninkmeijer,

- Op 15 juni 2011 ontving ik uw rapport inzake de door de heer P.M. Donk te Terschuur ingediende klacht over het optreden van politieambtenaren van de regiopolitie Zuid-Holland-Zuid.

Met verbazing heb ik kennis genomen van uw oordeel, zoals op bladzijde 9 van uw rapport geformuleerd, dat het optreden van de politieambtenaren in deze niet behoorlijk is ten aanzien van het gebruik van handboeien bij klager nadat deze als verdachte van bedreiging was aangehouden. Ik deel uw conclusie in deze absoluut niet.

Mijn standpunt wordt gedeeld door de korpschef van de regiopolitie Zuid-Holland-Zuid en de hoofdofficier van justitie in het arrondissement Dordrecht.

Met hen ben ik van mening dat het optreden van de politieambtenaren in deze als juridisch juist en professioneel gekwalificeerd moet worden.

Ik heb uw rapportage met alle onderliggende stukken via de hoofdofficier van justitie te Dordrecht voor een second opinion voorgelegd aan de leiding van het regioparket Rotterdam. Op grond van dit verzoek is een rapportage opgemaakt. Ik zend u deze hierbij toe.

De leden van de beheersdriehoek onderschrijven de conclusie zoals deze op bladzijde 6 van dit onderzoek is omschreven, te weten: *de politie Zuid-Holland-Zuid heeft aangetoond dat in overeenstemming met de Ambtsinstructie bij klager de handboeien rechtmatig zijn aangelegd.....daarbij verwijzend naar vaste rechtspraak op dit punt*".

Op grond van het bovenstaande verzoek ik u, mede namens de overige leden van de beheersdriehoek van de politie Zuid-Holland-Zuid, uw rapportage op het punt van het gebruik van handboeien te wijzigen en mij een gewijzigde rapportage te doen toekomen. Indien u niet wilt voldoen aan mijn verzoek, verzoek ik u mij dit gemotiveerd schriftelijk te berichten. In dat geval verzoek ik u deze brief met bijlage toe te voegen aan het openbare rapport zoals u dat heeft opgemaakt.

Op voorhand heb ik de direct betrokken politieambtenaren ingelicht over mijn standpunt.

Hoogachtend,

P. IJssels

• wnd. korpsbeheerder.

Openbaar Ministerie

Regioparket Rotterdam

OM-Staf Beleid en Strategie

Postadres: Postbus 50956, 3007 BT Rotterdam

Aan de hoofdofficier van justitie te Dordrecht
Mr. G.P. van Beek

Bezoekadres:
Wilhelminaplein 100
Rotterdam
Telefoon (010) 888 8000
Fax (010) 888 8958
Rabobank 19 23 25 892

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Onderwerp

Afdeling Beleid en Strategie
mr. P.M. Janssen (steller)
888 8000
08 juli 2011
Nom 2010.09057 031
Corsanr. 70831 Class.nr. 07.355.2
Advies onderzoek Nom klacht aanleggen handboeien

Bij de beantwoording de
datum en kenmerk
vermelden.
Wilt U slechts één zaak
in uw brief behandelen.

Beste Paul,

Hierbij tref je aan het gevraagde advies met betrekking tot opgemelde kwestie.

Inleiding

Op 09 juni 2011 heeft de Nationale ombudsman (verder te noemen: Nom) een rapport opgesteld op grond van het onderzoek naar de klacht van de heer P.M. Donk (verder te noemen: klager) over de politie Zuid-Holland-Zuid. Een onderdeel van die klacht zag op het volgens klager ten onrechte boeien van hemzelve na aanhouding. In het rapport werd het onderdeel van de klacht dat zag op het aanleggen van de boeien in de gegeven omstandigheden als gegrond geoordeeld door de Nom. De politie Zuid-Holland-Zuid kan zich in het geheel niet vinden in dat oordeel. Bij monde van de heer N. Slikboer is het OM te Dordrecht verzocht om zijn visie op dit onderdeel van de klacht te geven, alvorens de korpschef van de politie Zuid-Holland-Zuid naar de Nom toe zal reageren.

Inhoud van de klacht

Op 01 december 2008 werd klager in zijn woning aangehouden door politieambtenaren van de politie Zuid-Holland-Zuid wegens bedreiging van zijn vrouw. Klager kreeg na aanhouding en veiligheidsfouillering handboeien om en is geboeid in een politiebuis vervoerd naar het politiebureau. In augustus 2010 vroeg klager de Nom om een onderzoek in te stellen naar het gebruik van handboeien bij zijn aanhouding.

Onderzoek Nationale ombudsman

Naar aanleiding van de door de betrokken ambtenaren afgelegde verklaringen heeft de Nom op dit klachtonderdeel geconcludeerd dat de feiten en omstandigheden niet zodanig waren dat redelijkerwijs kon worden verwacht dat er een concreet veiligheidsrisico of risico op vluchtgevaar bestond. Het boeien zou dan ook niet noodzakelijk zijn nu enkel de aard van het feit niet voldoende was om over te gaan tot boeien. Nu het naar vaststelling van de Nom niet noodzakelijk was dat de betrokken politieambtenaren overgingen tot gebruik van handboeien bij de aanhouding, volgt hieruit naar het oordeel van de Nom dat klager ook niet geboeid vervoerd mocht worden naar het politiebureau. De onderzochte gedraging is aldus niet behoorlijk, aldus de Nom.

Het standpunt van het OM

Volledigheidshalve stel ik vast dat het OM door de politie uitsluitend is bevraagd op het klachtonderdeel van het aanleggen van de handboeien. De overige onderdelen van de door klager ingediende klacht zullen hier derhalve buiten beschouwing blijven. Ten behoeve van die oordeelsvorming met betrekking tot onderhavig onderdeel van de klacht heb ik kennis genomen van de relevante processen-verbaal en de inhoud van het rapport van de Nom.

De processen-verbaal

Uit proces-verbaal van bevindingen PL1810/08-131419 komt – voor zover relevant en zakelijk weergegeven - naar voren dat

- via de Gemeenschappelijke Meldcentrale doorgekregen was dat een man door het lint zou gaan op het adres van klager, en dat er aldaar een afspraak op locatie zou zijn in verband met eerder gepleegde relatiemishandelingen;

- dat de oudste zoon van 12 jaar oud aan de politie verklaarde dat de politie al vaker bij hun thuis was geweest en dat hij - conform een eerder met zijn moeder gemaakte afspraak - stiekem de politie had gebeld toen zijn ouders aan het schreeuwen waren en zijn vader de keukenkastjes leeggooid;
- die hevig geëmotioneerde vrouw van klager aan de politie verklaarde dat klager (haar echtgenoot) op die dag zo'n 40 dagen niet meer in de woning mocht komen in verband met eerder huiselijk geweld, en dat er een discussie was ontstaan waarop klager haar had toegevoegd dat hij haar hartstikke dood zou maken en dat hij haar in stukjes zou snijden;
- de vrouw van klager desgevraagd heeft aangegeven van bedreiging aangifte te willen doen, waarop klager is aangehouden.

In proces-verbaal van aanhouding PL1810/08-131419 is (o.a.) vermeld:

'REDEN VAN DE FOUILLERING:

Om reden van veiligheid werd, na aanhouding, een onderzoek aan de kleding ingesteld op grond van artikel 8, lid 3, van de Politiewet.

REDEN VAN DE HANDBOEIEN:

De omstandigheden waarop verdachte werd aangehouden, gaf aanleiding tot het gebruik van de handboeien. De handboeien werden gebruikt om reden van ontvluchting en veiligheid'

Het onderzoeksrapport van de Nom

De in het onderzoeksrapport van de Nom opgenomen verklaringen politieambtenaren luiden – voor zover relevant en zakelijk weergegeven – als volgt:

Politieambtenaar B. verklaarde dat hij en zijn collega Br. op het adres van klager een melding kregen van huiselijk geweld, waarbij zij de vrouw van klager huilend aantroffen. Klager was niet aanspreekbaar, liep telkens weg, in het huis en ook naar buiten en weer naar binnen, en reageerde met opmerkingen als "het gaat nergens over, dat hij zijn eigen spullen kapot mocht maken als hij dat wilde, etc.". Op de vraag wat de reden was voor het gebruik van de handboeien, verklaarde politieambtenaar B. dat dit

was vanwege het feit waarvoor zij verzoeker aanhielden, namelijk bedreiging.

Verder was bij hen bekend dat verzoeker zich in het verleden schuldig had gemaakt aan huiselijk geweld, dus het was volgens hem noodzakelijk vanwege dit verleden van geweldsdelicten. Desgevraagd liet politieambtenaar B. weten dat zij verzoeker niet hadden geboeid vanwege het veiligheidsaspect, maar vanwege het feit waarvoor zij hem aanhielden.

B. heeft na te zijn gehoord zijn verklaring ten aanzien van het gebruik van handboeien schriftelijk met het volgende aangevuld:

De reden voor het gebruik van handboeien was vanwege het feit waarvoor zij verzoeker aanhielden (ernstige doodsb bedreiging). Daarnaast was de gemoedstoestand van klager verre van rustig, aldus politieambtenaar B. Ook was bij hem en zijn collega bekend dat klager zich in het verleden schuldig had gemaakt aan huiselijk geweld, dus het gebruik van handboeien was noodzakelijk vanwege dit verleden van geweldsdelicten. Politieambtenaar B. verklaarde dat klager wel degelijk was geboeid vanwege het veiligheidsaspect. Immers werd klager in dezelfde open ruimte vervoerd als waar zij zaten.

Dus vanwege zijn veiligheid en die van zijn collega tijdens het transport van klager, die op dat moment niet in een rustige gemoedstoestand verkeerde, werd de klager ook geboeid vanwege het veiligheidsaspect, aldus vulde B. aan.

Politieambtenaar Br. Verklaarde dat zij en collega B. via de meldkamer een medling kregen van huiselijk geweld op het adres van klager. Dit bleek volgens de meldkamer een adres te zijn waarop wel vaker door de vrouw des huizes melding was gedaan van bedreiging en huiselijk geweld. Klagers vrouw vertelde haar dat haar man een doodsb bedreiging naar haar had geuit. Haar kind had vanuit een kast 112 gebeld; zij had hem geïnstrueerd om dit te doen. Klager was op dat moment stennis aan het maken, aan het rondlopen in het huis, dingen aan het roepen en allerlei spullen aan het opruimen, aldus Br.

Klagers vrouw deed vervolgens aangifte van bedreiging. Op basis daarvan hebben zij en haar collega klager aangehouden. Br. Verklaarde dat klager zonder problemen met hen meeding, nadat zij tegen hem hadden gezegd dat hij was aangehouden. Br. Gaf aan dat zij zich dat goed kon herinneren, omdat ze opgelucht en blij was dat de aanhouding normaal en rustig

verliep. Op de vraag wat de reden was voor het gebruik van de handboeien, verklaarde politieambtenaar Br. Dat dit was vanwege een samenloop van omstandigheden: het feit waarvoor zij klager aanhielden (doodsbedreiging), het verleden van geweldsincidenten van verzoeker en verzoekers gedrag in de woning.

De ambtsinstructie

Ingevolge artikel 22, eerste lid, van de Ambtsinstructie kan de ambtenaar een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien aanleggen:

Artikel 22

1. De ambtenaar kan een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien aanleggen.

2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden.

3. De in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in:

a. de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of

b. de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt.

Ingevolge het tweede lid kan de maatregel, bedoeld in het eerste lid, slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of derden.

Ingevolge het derde lid kunnen de in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden slechts gelegen zijn in de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt.

Niet in geding is dat klager toen en daar rechtmatig is aangehouden ter zake bedreiging.

Het op ambtsbelofte opgemaakte proces-verbaal van aanhouding vermeldt dat de omstandigheden waarop verdachte werd aangehouden, aanleiding gaf tot het gebruik van de handboeien. De handboeien werden gebruikt om reden van ontvluchting en veiligheid.

Op grond van de Ambtsinstructie moet kenbaar zijn welke feiten en omstandigheden het gebruik van handboeien vereisen. Uit het proces-verbaal van bevindingen komt naar voren dat klager na aangifte voor een ernstige doodsb bedreiging was aangehouden, dat er door klager reeds eerder relatiemishandelingen gepleegd zouden zijn, dat er ten aanzien van die woning een afspraak op lokatie was en dat klager ter zake huiselijk geweld kennelijk een tijdelijk huisverbod was opgelegd wat diezelfde dag inging. Uit de verklaringen van de betrokken politieambtenaren wordt – naast het vorenstaande – voorts nog inzichtelijk dat klager onrustig en ontwijkend gedrag vertoonde in de woning gedrag.

Conclusie

In mijn optiek kunnen de hiervoor genoemde feiten en omstandigheden, welke zijn gelegen in de persoon van klager en de aard van het strafbare feit – in hun onderlinge samenhang bezien – redelijkerwijs het gebruik van handboeien vereisen, met het oog op gevaar voor de veiligheid van de betrokken politieambtenaren.

Anders dan de Nom ben ik dan ook van oordeel dat de politie Zuid-Holland-Zuid heeft aangetoond dat in overeenstemming met de Ambtsinstructie bij klager rechtmatig handboeien zijn aangelegd. Ik houd het er derhalve voor dat de handboeien niet in strijd met artikel 22, eerste lid van de Ambtsinstructie zijn aangelegd. Ik moge daarbij verwijzen naar de vaste rechtspraak op dit punt.

Met vriendelijke groet,

Mathijs Janssen

